

۲۰۲۳

۱۳۸۶/۰۴/۱۶

نقض حقوق دانشجویان و استادان دانشگاه نقض حقوق و حاکمیت ملت است

خبر نگران‌کننده‌ای که در ماههای اخیر از دانشگاه‌های سراسر کشور در رسانه‌های عمومی بازتاب یافته است از یک سو نشان از آن دارد که دولت نهم به رغم آن که با شعارهای مهرورزی و عدالت بر سر کار آمد، در دوره‌ی دو ساله اول زمامداری، رفتارهایی از خود بروز داده است که در هیچ قاموسی با شعارهای مطرح شده سازگاری معنایی ندارد. به مصدق "الحق اوسع الاشياء للتناصف"؛ معانی دو مفهوم یاد شده آن قدر روشن است که ما را از دادن هرگونه توضیحی بی‌نیاز می‌کند. با این همه، برای یادآوری می‌توان گفت که یکی از معانی عدالت، در اعمال و حاکمیت قانون نهفته است و از این‌رو، اقداماتی مانند مهروموم زدن، تعليق و توقف فعالیت و در برخی از موارد انحلال دفاتر انجمن‌های اسلامی دانشگاه‌ها، اخراج دهها دانشجو یا عدم صدور مجوز ثبت نام برای دانشجویان ستاره‌دار، که شایستگی‌های علمی و اخلاقی‌شان را با گذراندن کنکور به اثبات رسانده‌اند، و نیز احضار دهها دانشجوی در حال تحصیل به کمیته‌های انضباطی، از جمله مواردی است که علاوه بر یادآوری خاطرات تلخ تاریخی که دولتهای فاشیستی با برچسب زدن، مخالفان خود را از حقوق اولیه انسانی محروم می‌ساختند، حکایت از عزم جدی دولت در کنترل پلیسی محیط‌های علمی دارد. از این منظر، شاید بتوان به علت‌یابی طرح مساله‌ی انقلاب فرهنگی دوم از سوی برخی از مسوولان و اخراج، بازنشستگی اجباری یا دورساختن استادان دگراندیش از محیط آموزشی نیز دست یافت.

• رفتارشناسی دولت نهم در برخورد با دانشجویان

به نظر می‌رسد که در تبیین این‌گونه اقدامات، توجه به این واقعیت لازم است که بروز این‌گونه رفتارها از یک سو نشان از بحران‌های عمیقی دارد که حاکمیت با آن روبروست و وجود جدی این تلقی در برخی از دولتمردان که دولت در رویارویی منطقی و توام با آرامش با این معضلات، از امکانات و زمان کافی برخوردار نیست و از سوی دیگر، سرکوب فعالان جنبش دانشجویی و تلاش در مهار کردن امنیتی این جریان، جدای از تمایل دولت نهم در سرکوبی تمامی جنبش‌های

سیاسی و اجتماعی، همچون اعتراضات کارگران، معلمان و زنان، قابل تفسیر نمی‌باشد. از این رو، اقداماتی مانند آنچه در صدر این بیانیه‌ی به آنها اشاره شد، رخ می‌دهد که به زعم و باور نهضت آزادی ایران در نهایت به نفع ملت و نظام نخواهد بود.

• نقض آشکار حقوق و آزادی‌های قانونی

لزومی به یادآوری ندارد که آزادی، به عنوان یکی از سه آرمان اصلی انقلاب اسلامی ایران در تمامی تجمعات مردمی دوران انقلاب ابراز شد. تبلور این خواسته در جای جای مقدمه و اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به چشم می‌خورد. به عنوان مثال در مقدمه این قانون آمده است :

"با توجه به ماهیت این نهضت بزرگ، قانون اساسی تضمین‌گر نفی هرگونه استبداد فکری و اجتماعی و انحصار اقتصادی می‌باشد و در خط گستن از سیستم استبدادی و سپردن سرنوشت مردم به دست خودشان تلاش می‌کند." اصل نهم نیز صراحة دارد که "هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور، آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند." در بند ۶ اصل دوم و بند ۷ اصل سوم قانون اساسی نیز بر لزوم تامین آزادی به عنوان یکی از وظایف اصلی نظام و دولت جمهوری اسلامی ایران، تأکید شده است. گزافه نیست اگر همه اصولی را نیز که در فصل سوم قانون اساسی به عنوان حقوق ملت آمده و شامل برخورداری از حقوق یکسان (اصول ۱۹ و ۲۰)، امنیت (اصل ۲۲)، عدالت اجتماعی (اصول ۲۱ و ۲۹)، آزادی عقیده (اصل ۲۲)، آزادی بیان (اصل ۲۴)، امنیت حریم خصوصی (اصل ۲۵)، آزادی تشکیل و شرکت در تشکلهای سیاسی، مذهبی و صنفی (اصل ۲۶)، آزادی برگزاری تجمعات (اصل ۲۷)، حق دادرسی عادلانه (اصول ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶ و ۳۷)، حق انتخاب شغل (اصل ۲۸) در اثبات این ادعا که آزادی هم یکی از اصول و هم یکی از آرمان‌های اولیه انقلاب و نظام اسلامی است به موارد مثال زده شده بیافزاییم.

افزون بر قانون اساسی، که میثاق اصلی و یگانه‌ی ملت و حاکمان است، حقوق ملت به موجب قوانین داخلی و بین‌المللی دیگری نیز در نظام جمهوری اسلامی ایران مفروض دانسته شده است از جمله می‌توان به مفاد اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر، میثاقین حقوق مدنی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی، مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶، اشاره کرد. بدیهی است که برابر ماده ۹ قانون مدنی دولت ایران موظف به رعایت اصول مصرح در این اسناد بین‌المللی می‌باشد.

• هشدارها و توصیه‌ها

نهضت آزادی ایران بر این باور است که برخوردهای صورت گرفته با دانشجویان و استادان دگراندیش و عزم دولت نهم در مهار کردن محیط‌های علمی دانشگاهی نقض آشکار اصول

قانون اساسی و دیگر مقررات و قوانین داخلی و بین المللی است که دولت به رعایت و اعمال آن‌ها متعهد می‌باشد.

نهضت آزادی ایران معتقد است که تداوم این رفتارها، ضمن مغایرت با منافع ملی، منجر به تقابل واقعی دولت نهم با شعار اتحاد ملی، انسجام اسلامی، که از سوی مقام رهبری نظام مطرح گردیده است خواهد شد. مردم می‌پرسند چگونه است که دولت مورد حمایت مقام رهبری خلاف شعار اتحاد ملی عمل می‌کند. یا این شعار جدی نیست یا دولت اهمیتی به این شعار نمی‌دهد.

نهضت آزادی ایران به روشنی اعلام می‌کند که مطرح کردن انقلاب فرهنگی دوم در شرایط کنونی که بانیان یا مجریان انقلاب فرهنگی نخست از آن تبری جسته، و به پیامدهای منفی آن، از جمله هجرت گسترده دانشمندان ایرانی از میهن اعتراف می‌کنند، دور از صواب و آزمودن را آزمودن است و هشدار می‌دهد که رفتارهای انجام یافته در دو سال اخیر در اخراج استادان و دانشجویان منتقد یا معترض از دانشگاه‌ها و تخریب چهره استادان و فرهیختگان ارزشمندی مانند دکتر محسن کدیور و دکتر محمد مجتبه شبستری و جلوگیری از حضور آنان در محیط‌های آموزشی مفهوم و معنایی جز اجرایی شدن انقلاب فرهنگی دوم و ورود به فاز عملیاتی طرح یاد شده ندارد.

نهضت آزادی ایران، باتوجه به نکات گفته شده، حاکمیت و دولت نهم را از رفتارهایی که موجب سست شدن پایه‌های واقعی امنیت ملی و آسیب‌رسانی به منافع ملت شریف ایران می‌شود، برحدزr داشته، یادآور می‌شود که مشروعيت هر نظام سیاسی و بقای آن جز با تکیه بر مردم امکان‌پذیر نیست و آیات پرشماری در قرآن مجید نیز حکایت از آن دارد که قدرتهای متکی بر ظلم و ستم و بی‌رضایت مردم پایدار نمی‌مانند.

در پایان، نهضت آزادی ایران، ضمن محکوم کردن اقدامات دولت نهم در سرکوب کردن جنبش‌های اجتماعی، به ویژه رفتارهای صورت گرفته در فضای آموزشی دانشگاهی و هتك حرمت استادان و دانشجویان دگراندیش و جلوگیری از حضور و فعالیت علمی و آموزشی آنان و تلقی این حرکت به عنوان آغاز پروژه انقلاب فرهنگی دوم، از ملت شریف ایران، فعالان سیاسی، نویسنگان، استادان دانشگاه‌ها، دانشجویان، فعالان حقوق بشر، فعالان سنديکائي و مدافعان حقوق زنان می‌خواهد که اعتراضشان را نسبت به نقض حقوق دانشجویان و استادان اعلام کنند و در حمایت از این قشر که تنها گناهشان اندیشیدن متفاوت با حاکمان در مقوله‌های سیاست، دین و اجتماع و اعتقاد به اصول سازنده‌ی حاکمیت ملت است از هیچ تلاش قانونی و منطقی دریغ نورزند. باشد که چنین تلاشی دولتمردان حاکم را به اندیشیدن در اصلاح سیاست‌ها و رفتارهایشان برانگیزد و از راه نادرستی که می‌پیمایند باز دارد.

نهضت آزادی ایران